

BOLALARDAGI YUQUMLI KASALLIKLAR

*Kurbanova gulchexra Sultonbekovna**Andijon Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi
Bolalarda yukumli ichak infektsiyalari fani o'qituvchisi***Annotatsiya**

Qish boshlanishi bilan ko‘pchilik sovuq va virusli kasallikkarga duch keladi, ular odatda mevsimlik bilan bog‘liq. O‘zingizni va bolangizni ulardan himoya qilish uchun turli yoshdagi bolalar uchun foydali bo‘lgan ARVI va grippning oldini olish bo‘yicha chora-tadbirlar mavjud.

Kalit so‘zlar: Chicken pox, qizamiq, qizilcha, qizil olov.

Bolalardagi ko‘plab yuqumli kasalliklar asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. Bundan tashqari, kasal bola - boshqalar uchun infektsiya manbai. Shuning uchun ota-onalar bir qator kasalliklarning belgilarini va xususiyatlarini bilishlari kerak, ular vaqt ni yo‘qotmaydi, shifokor bilan maslahatlashing.

1. **Chicken pox.** Uning patogenasi herpes virusidir. Kasallik dukkaklarning ko‘rinishi bilan boshlanadi, bu esa hasharoqlar chaqishi uchun osondir, harorat ko‘tariladi. Bir necha kundan so‘ng, dusler soni ortadi. Biroq, bir hafta o‘tgach, ko‘plab po‘stlog‘lar qobiq bilan qoplangan.

2. **Qizamiq.** Dastlabki bosqichda ushbu virusli kasallik nafas yo‘li infektsiyasiga o‘xshaydi. Bolaning harorati ko‘tarilib, burnini burkab, ko‘zlari qizarib ketadi. Bolalar tomoqdagi terlashdan, zaiflikdan, shikoyat qilishadi. Ammo isitma etarlicha tez o‘tadi. Taxminan 4 kun davomida og‘iz mukozasi qizil bo‘lib, sershik bo‘ladi. Bu qizamiqning belgisi hisoblanadi. Keyin tananing barcha qismida kichik pushti döküntüsü bor va ular harorat ko‘tariladi. Biroz vaqt o‘tgach, dog‘lar asta-sekin ketadi.

3. **Qizilcha.** Ushbu kasallik ko‘pincha bolalar tomonidan osonlik bilan olib boriladi va muayyan davolanishni talab qilmaydi. Chiroyli pushti toshma yuzni qoplashni boshlaydi, so‘ngra tanaga o‘tadi, lekin to‘rtinchi kunga tushib keladi. Shuningdek, qizamiq bilan birga limfa tugunlari ham ko‘payishi mumkin.

4. **Qizil olov.** Xastalik tabiatda bakterialdir. Patogenasi streptokokdir. Bosh og‘rig‘i, limfa tugunlarining yallig‘lanishi, tomoq qizarishi bilan boshlanadi. Keyin qo‘pol sirtli qizil toshmalar bu belgilarga qo‘shiladi. Preparat 1-2 hafta davom etadi va terining ingichka qismini qoldirib ketadi.

Bolalarda o‘tkir yuqumli kasalliklar

1. **Gripp.** Virus tomir orqali tarqaladi. Birinchidan, harorat ko‘tariladi, zaiflik, zaiflik, quruq yo‘tal bor. Bu muddat bir haftadan oshmaydi. Bolalarda grippga qorin og‘rig‘i, krup qo‘silishi mumkin. O‘limga olib kelishi mumkin bo‘lgan gripp pnevmoniya rivojlanish xavfi mavjud.

2. **Rinovirus infektsiyasi.** Bolalardagi virus bronxit belgilari va bronxial astmanin kuchayishiga sabab bo‘ladi.

3. **Adenovirus.** Ushbu virusning bir necha o‘nlab serotiplari mavjud. Adenovirus bir nechta respirator kasalliklarga olib kelishi mumkin. Farigit bilan birga konjonktivit bilan xarakterlanadi. Bundan tashqari, pnevmoniya, bronxiolit.

Bolalardagi yuqumli teri kasalliklari

1. **Yangi tug‘ilgan chaqaloqlar.** Ushbu yuqumli kasallikning kelib chiqishi ko‘pincha surunkali teri yoki yiringli yallig‘lanish kasalliklari bo‘lgan yaqin atrofdagi odamdir. Kasallik yuqori harorat va pushti mazmunli vazikulalarning paydo bo‘lishi bilan boshlanadi.

2. **Ritterning kasalligi.** Pemfigusning og‘ir shakli, bu tana xossalari sezilarli darajada ta’sir qiladi. Shifikorning nazorati ostida darhol davolanishni talab qiladi, chunki kasallik hayotning birinchi haftalaridagi chaqaloqqa zarar etkazsa, o‘limga olib kelishi mumkin.

Bolalardagi yozgi yuqumli kasalliklar

Yozda yuzaga kelgan kasalliklarning etakchilari bolalar ichi infektsiyalari hisoblanadi.

1. **Rotavirus.** Infeksiya ingichka ichakka ta’sir qiladi. Yomg‘irsiz qo‘llar orqali, suvdan chiqarilmagan suv orqali uzatiladi. Uning belgilari - quşish, ich ketishi, qorin og‘rig‘i, tananing umumiy intoksikatsiyasi.

2. **Dizenteriya.** Ta’sir etuvchi vositachi (Shigella) tanani kirli qo‘llar, oziq-ovqat, suv bilan sug‘oradi va sigmasimon ichakka ta’sir qiladi. Bolaning ishtahasi yo‘qoladi, sovuq va harorat, diareya.

3. **Salmonelloz.** Ushbu kasallik, masalan, tuxum, go‘sht, sut kabi hayvon manbalaridan yuqadigan kasalliklar orqali infektsiyalanishi mumkin. Kasallik keskin

tarzda boshlanadi. Bolada ko'ngil aynishi, kuniga 10 marotaba yam-yashil ko'pikli dog', titragan.

4.

Болезнь	Инкубация, дней	Продром, дней	Изменения зева	Лихорадка	Лейкоциты
Корь	8—12	2—5	Энантема, пятна Филатова—Коплика	Две волны повышения вплоть до 40,5°t	Лейкопения, лимфопения
Скарлатина	1—8	0	Тонзиллит, энантема	Внезапное начало	Лейкоцитоз, грануло-цитоз зозинофилия
Краснуха	12—21	1—3	Редко энантема	Сильно выражена	Лейкопения, пимфоцитоз, плазма-е клетки
Вирусные болезни: ЕСНО и Коксаки, моно-нуклеоз		0—4	Фарингит, герпетическая ангинав при инфекции Коксаки А	Высокая, вплоть до 42°t	Лейкопения, лимфоцитоз
Инфекционная эритема	7—14	0	Нет	Выражена	Не характерные
Экзантема внезапная	3—7	2—4	Нет	Внезапно: подъем t; через 4—6 дней резкое падение t с появление сыпи	Высокий лимфоцитоз, лейкопения
Аллергическая экзантема	—	0	Нет	Редко	Зозинофилия

Foydalilanilgan adabiyotlar:

- Покровский В. П. «Менингококковая инфекция». М. 1986 г.
- Хаджиев Х., Соколова И. А. «Менингококковая инфекция». 1986 г.
- Иванов А.Н. «Инфекционные болезни с экзантемами». Москва. 1987 г.
- Нисевич Н.И., Учайкин В.Ф. «Инфекционные болезни у детей». Москва. 1989 г.
- Зубик Т.М и др. «Дифференциальная диагностика инфекционных болезней». Москва. 1991 г.